

Avdelningschef
Elin Thisner
0171-626902
elin.thisner@enkoping.se

Socialnämnden

Skolframgång för familjehemsplacerade barn

Förslag till beslut

Att lägga rapporten till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen föredrar beskrivning av skolteamets arbete med barn och ungdomar placerade i samhällsvård. Skolteamet startade som ett projekt i augusti 2017 och är sedan januari 2020 del i ordinarie verksamhet.

Elin Thisner
Avdelningschef
Enköpings kommun

Rapport om Skolteamets arbete

Bakgrund

Vårt mål är, i enlighet med Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens och Socialnämndens mål, att alla placerade barn ska gå ur årskurs 9 och vara behöriga till gymnasiet. Skolteamet arbetar med det placerade barnets skolgång tills dess att placeringen avslutas, vilket sker antingen på grund av att barnet vårdnadsöverflyttas, flyttar hem till föräldrarna eller går ut gymnasiet.

Skolteamet startade som ett projekt i augusti 2017 och är sedan januari 2020 del i ordinarie verksamhet. Från början arbetade Skolteamet uteslutande enligt Skolfam-modellen men har under det senaste året utvecklat sitt arbetssätt till att kunna nå fler barn och möta fler behov. En ledningsgrupp för Skolteamet finns bestående av representanter från både Utbildningsförvaltningen och Socialförvaltningen. Skolteamets arbete är ett exempel på ett tydligt samarbete mellan två förvaltningar där vi når våra gemensamma barn och arbetar långsiktigt för att de ska klara skolan och få ett bra liv.

Vad har hänt sedan förra rapporten

Sedan förra rapporten har Skolteamet fortsatt arbetet med att nå fler placerade barn i skolålder oavsett placeringsform. Vi har haft samarbete med Utredningsteamet på Socialtjänsten för att kunna påbörja arbetet kring skolgång direkt när man beslutat om placering i familjehem/HVB. Vi har utvecklat rutinen för specialpedagogens arbete, som har sin grund i den nationella SAMS¹-rutinen, och arbetar nu enligt denna tillsammans med socialsekreterarna från samhällsvård och utredning. Flera barn har under höstterminen bytt skola och arbete har då skett enligt rutinen vilket har lett till att en första kontakt med ny skola oftast sker redan innan barnet har flyttat. Detta innebär att skolgången snabbt kan komma igång på den nya orten men också att skolgången då är anpassad till barnets behov vilket minimerar risken för misslyckande för barnet.

Under höstterminen var två kartläggningar enligt Skolfam-manualen inbokade. Den ena kartläggningen har kunnat genomföras med vissa justeringar. På grund av Coronaviruset har den andra behövt skjutas på till senare tillfälle men vi har haft fortsatt kontakt med skola och familjehem ändå.

Coronavirusets framfart har påverkat arbetet för Skolteamet med fler möten i digital form och telefonuppföljningar.

Vi har fortsatt att utveckla rutiner kring hur man ska arbeta med barn som placeras på HVB². Då barn placeras på HVB folkbokförs de i hemkommunen vilket i vårt fall är Enköping och det innebär att hemkommunen är ekonomiskt ansvarig för skolgången. Många HVB-hem har egna samarbeten med privata skolor eller särskilda undervisningsgrupper och enligt rutinen ska Skolteamet komma in och ha en dialog med skolan eller den särskilda undervisningsgruppen och även med Utbildningsförvaltningen i Enköping innan beslut om flytt tas. Dessa rutiner ska hjälpa oss i arbetet med att se till att barnen får den skolgång de faktiskt behöver och har rätt till men också att skolgången håller hög kvalitet, ger önskat resultat och är så normaliserad som möjligt. Rutinerna rymmer också arbete kring den behandling barnet ska få/får på HVB och olika sätt att kvalitetssäkra och samordna behandlingen samt säkerställa att behandlingen sker av rätt instans. Ett exempel är en

¹ SAMS-samverkan socialtjänst skola från Skolverket, Socialstyrelsen och Specialpedagogiska skolmyndigheten

² HVB- Hem för vård och boende

ungdom som skulle bo på HVB för att där få DBT³-behandling men där Skolteamets arbete bidrog till att ungdomen nu istället bor i familjehem och får behandlingen via BUP.

Vi har sedan vi startade 2017 sett att det finns delar som inte fungerar optimalt för våra placerade barn. Vi har också konstaterat att specialpedagogens och psykologens kompetens inte används på bästa sätt vilket gör att det varken blir kostnadseffektivt eller tillfredsställande för den enskilda medarbetaren. Den senaste forskningen kring Skolfam från hösten 2020 visar på behovet av att smälta ihop Skolfam med mer hälsoinriktade interventioner för att hitta de starkaste skyddsfaktorerna och hjälpa barnet långsiktigt.

Ett förändrat arbetssätt förväntas ge effekt för barnen i form av att de inte lämnas ensamma i att bearbeta det de är med om och i att försöka förstå sina tankar, känslor och reaktioner. Vi har också sett ett behov av ökad kunskap hos familjehem och i skola inom områden som rör placerade barn och deras behov och i hur de bäst kan möta barnen. Vi har även sett att vi missar väsentliga delar om barnets hälsa och att det finns ett behov av att specialpedagog och psykolog tydligare kan möta barnet och ha direktkontakt med familjehem/HVB, skola och eventuella andra aktörer.

För att nå effekt för förbättrat mående och skolgång för de placerade barnen, har arbetet som specialpedagogen och psykologen utför förändrats genom tydligare fördelning av arbetsuppgifter. Detta för att bättre använda våra olika kompetenser och kunna komma fler barn till gagn på ett mer kostnadseffektivt sätt.

På Samhällsvården har man infört en strukturerad form av samverkansmöten/vägledning kring varje barn, där de som är involverade i barnet diskuterar nuläge och fortsatt arbete tillsammans med teamledare. Dessa möten sker med regelbundenhet beroende på behov var fjärde, åttonde eller tolfte vecka. Till dessa möten bjuds även Socialtjänstens öppenvård in ifall de har insatser kring barnet. Dessa möten har underlättat samordningen kring barn där Skolteamet är involverade.

Våra siffror

Skolteamet har nu 28 barn inskrivna, varav sju (7) följer Skolfam-manualen. Ytterligare sju (7) av dessa 28 barn har tidigare ingått i Skolfam men förändringar runt barnen har gjort att de inte längre uppfyller kriterierna och vi har då inte längre kunnat följa Skolfam-manualen. Av Skolteamets 28 barn bor idag 22 i familjehem, fem (5) barn bor på HVB eller SiS⁴ och ett (1) barn bor i stödboende. Barnen som ingår i Skolteamet är mellan åldern 7 och 16 år.

Framåt

Planering för verksamheten framåt är att flera barn ska skrivas in i skolteamet. På Socialförvaltningen finns nu ca 90 placerade barn, utifrån att vissa av dem inte är i skolålder och andra är unga vuxna på väg ur skolan så är planen att Skolteamet kommer kunna arbeta med ca 50-60 barn, utifrån väldigt olika omfattning på insatserna kring barnen.

Skolteamet kommer att fortsätta jobba med implementering av arbetssättet där skolteamets insatser utformas utifrån barnets behov i skolgången. Arbetet framåt innebär också vidareutveckling av rutinen kring obruten skolgång.

³ Dialektiskt beteendeterapi är en form av psykologisk behandling

⁴ SIS- Statens Institutions Styrelse

Arbetet mot målet med obruten skolgång och förbättrade skolresultat fortsätter genom att skolteamet tillsammans med barnets socialsekreterare säkerställer att rutiner för barn som bor eller ska flytta till HVB utvecklas och följs.

Fortsatt utvecklingsarbete kring psykologens arbete sker. Psykologens roll utvecklas vidare till att tydligare rikta in sig på hälsa då det i mycket stor utsträckning påverkar barnets möjligheter att prestera i skolan. Under vårterminen 2021 kommer psykologen att utarbeta kortare utbildningar kring följande teman: Kris och krisreaktioner, Anknnytning, Trauma/TMO⁵, KASAM⁶, Bemötande, Relationens betydelse, Lojalitetskonflikter, Känslor, Förluster, Viktiga personer och Livslinje. Vissa av utbildningarna kommer att filmas för att göras mer lättillgängliga för såväl familjehem som barnets skola men också för alla skolor i Enköpings kommun.

Psykologens mer direkta arbete med barn ska stödja processerna där barnet genom att först få information/kunskap också får möjlighet till att få en bättre förståelse för sina egna och andras tankar, känslor och reaktioner. Samtalen normaliserar och ger barnet verktyg för att hantera sina tankar, känslor och reaktioner. Vid dessa samtal kan psykologen också göra en viss bedömning av barnets mående och vid behov initiera kontakt med vården.

Fortsatt utvecklingsarbete kommer att ske i nära samarbete med familjehemssekreterarna och barnens socialsekreterare, kring hur man på bästa sätt kan följa upp det som familjehem eller barnets aktuella skola har fått utbildning inom och den utveckling den kunskapshöjande insatsen givit.

Socialsekreterarna utformar ett informationstillfälle för skolpersonal där syftet är att öka kunskapen om juridiken kring placerade barn samt deras skolgång.

Analys kring Skolfam

Vi fortsätter följa de sju (7 barn) som är inne i Skolfam under 2021. Vi gör inga nya kartläggningar enligt skolfam-manualen under 2021, vilket betyder att vi inte tar in några fler barn i Skolfam.

De barn som är eller blir aktuella utifrån placering arbetar vi istället med enligt rutinen kring skolgång och allt eftersom psykologens förändrade arbetsätt är klart även utifrån det, med utbildningar och samtal. Detta gör att vi endast kommer arbeta med sju (7) barn enligt Skolfam. Det betyder att de barn som skulle kunnat vara aktuella för att starta Skolfam under 2021 istället ges insatser från specialpedagog och psykolog på ett sätt som vi tror kommer gynna deras behov mer direkt.

På detta sätt kommer vi också att ha tid att arbeta med de barn som av olika anledningar inte uppfyller kriterierna för att ingå i Skolfam, till exempel barn som bor på HVB. Vi kan fortsatt vara en del av Skolfams nätverk och ta del av konferenser och kunskapshöjandeinsatser då vi har vissa barn som vi arbetar med enligt Skolfam-modellen.

I slutet av 2021 tas beslut om hur vårt fortsatta arbete ska se ut. Detta utifrån utvärderingar som gjorts av det förändrade arbetsättet. Om det bedöms som lämpligast och bäst för barnen kan vi då enkelt börja kartlägga barn igen och ägna vår arbetstid åt att följa Skolfam-manualen för de barn som uppfyller kriterierna.

⁵ Traumamedveten omsorg

⁶ KASAM- Känsla av sammanhang

Åsa Schild Borén, specialpedagog Skolteamet,

Jane Hast, psykolog Skolteamet

Elin Thisner, avdelningschef Samhällsvård Socialförvaltningen